

3 Οκτωβρίου 2020

Η μάχη των Γαυγαμήλων

Επιστήμες / Ιστορία

Ηλίας Κοτρίδης, Αντισυνταγματάρχης ε.α.

Ως μάχη των Γαυγαμήλων ή μάχη στα Άρβηλα εννοείται η τελευταία, μεγαλύτερη και πιο αποφασιστική μάχη του Αλέξανδρου Γ΄ Μακεδόνα κατά του Δαρείου Γ΄ Κοδομανού το 331 ΠΚΕ, χάρη στην οποία ο Αλέξανδρος έκαμψε την τελευταία αντίσταση του μεγάλου βασιλέα στην πορεία του για την κατάληψη της αυτοκρατορίας των Αχαιμενιδών. Κατέχοντας ο Αλέξανδρος τα παράλια της Αν. Μεσογείου και έχοντας εξουδετερώσει (έτσι) τον περσικό στόλο, ήταν έτοιμος να περάσει στη Μεσοποταμία.

Προετοιμασίες για τη μάχη

Το εκστρατευτικό σώμα έφθασε στην πόλη Θάψακο, κτισμένη στη δυτική όχθη του ποταμού Ευφράτη, αρχές καλοκαιριού του 331 π.Χ. Εκεί, τα προπορευόμενα τμήματα του μηχανικού είχαν ήδη αρχίσει τις προσπάθειες γεφύρωσης του ποταμού. Ωστόσο, η κατασκευή των δύο πλωτών γεφυρών δεν ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί, καθώς ο Μαζαίος είχε καταλάβει την ανατολική όχθη του ποταμού με απόσπασμα 5.000 ανδρών του περσικού στρατού. Σύντομα, όμως, βλέποντας το στρατό του Αλέξανδρου, ο Μαζαίος υποχώρησε. Η γεφύρωση ολοκληρώθηκε και ο στρατός του Αλέξανδρου διέσχισε τον μεγάλο ποταμό. Ωστόσο, για λόγους επιμελητείας κυρίως και κλιματικών συνθηκών, ο Αλέξανδρος δεν κινήθηκε νοτιοανατολικά, όπως ίσως θα αναμενόταν αλλά βόρεια, μέσω της Μυγδονίας, όπως την αποκάλεσαν αργότερα οι Μακεδόνες, με τους δροσερούς λόφους και την άφθονη βοσκή για τα άλογα, τις κατοικημένες περιοχές για την προμήθεια τροφίμων και περισσότερη δροσιά για τους πεζούς. Λίγο αργότερα, όμως, αιχμαλωτίστηκαν Πέρσες ανιχνευτές. Από αυτούς πληροφορήθηκε ο Αλέξανδρος πως ο Δαρείος είχε συγκεντρώσει στρατιά μεγαλύτερη από εκείνη της μάχης της Ισού και πως είχε στρατοπεδεύσει στη δυτική όχθη του ποταμού, με την απόφαση να μην επιτρέψει τη διάβαση του Τίγρη. Ακούγοντας την είδηση, ο Αλέξανδρος θεώρησε πως δεν μπορούσε να διακινδυνεύσει το πέρασμα ενός τέτοιου ποταμού

κάτω από τα βέλη του αντιπάλου του και τράβηξε βορειο-ανατολικά, στο Μπετζαμπντέ, όπου πέρασε δύσκολα τον μεγάλο ποταμό και βρέθηκε στην ανατολική όχθη. Εκεί σταμάτησε μια μέρα για να ξεκουράσει το στράτευμα στις ορεινές όχθες.

Το ίδιο βράδυ (20 Σεπτεμβρίου 331 π.Χ.) συνέβη ολική έκλειψη σελήνης και φόβος εξαπλώθηκε στο στρατόπεδο, καθώς η έκλειψη θεωρείτο κακός οιωμός. Ο μάντης Αρίστανδρος όμως θύμισε στο στράτευμα πως σύμφωνα με τους Πέρσες μάγους ο ήλιος είναι το έμβλημα των Ελλήνων και η σελήνη έμβλημα των Περσών. Κατόπιν, ο μάντης, θυσίασε στη Σελήνη, τον Ήλιο και τη Γη και εξετάζοντας τα σφάγια βρήκε πως η έκλειψη ήταν ευνοϊκή για τους Έλληνες και ότι μέσα σε ένα μήνα θα γινόταν νικηφόρα μάχη. Με τέτοιον ευνοϊκό χρησμό ο στρατός ξεκίνησε την αυγή να συναντήσει τους Πέρσες. Βάδισαν νότια κατά μήκος του Τίγρη για τέσσερις ημέρες. Εκεί συνάντησαν ιππείς και ο Αλέξανδρος με τη βασιλική ίλη, τους πρόδρομους, τους Παίονες και άλλη μία ίλη τους επιτέθηκε. Αρκετοί σκοτώθηκαν, άλλοι ξέφυγαν και κάποιοι αιχμαλωτίστηκαν. Σύμφωνα με τις πληροφορίες τους ο Δαρείος βρισκόταν κοντά στον ποταμό Βούμηλο.

Τακτικές κινήσεις

Ο Αλέξανδρος αμέσως σταμάτησε την προέλαση του στρατού και στρατοπέδευσε, οχυρώνοντας το στρατόπεδο, για κάθε ενδεχόμενο. Εδώ ξεκούρασε το στράτευμα επί τέσσερις ημέρες. Το βράδυ της τέταρτης ημέρας, 29η προς 30η Σεπτεμβρίου, προέλασε και πάλι, αφήνοντας πίσω του σκεύη, αιχμαλώτους και τους απόμαχους.

Αρχικά προχώρησε ανάμεσα σε γήλοφους που τον χώριζαν από τον εχθρό. Ανεβαίνοντας τις πρωινές ώρες στα υψώματα είδε απέναντί του σε απόσταση περίπου τριάντα σταδίων τις αντίπαλες δυνάμεις. Παρέταξε τη φάλαγγα και συγκέντρωσε τους ανώτερους αξιωματικούς. Τους συμβουλεύτηκε, αν έπρεπε να προχωρήσει και να αρχίσει αμέσως την επίθεση. Οι περισσότεροι ήταν της άποψης να επιτεθούν αμέσως, αλλά ο Παρμενίων επέμεινε πως θα ήταν ασύνετο να κάνουν κάτι τέτοιο, χωρίς να γνωρίζουν ακριβώς την περιοχή μπροστά τους, τις φυσικές και τεχνητές της δυσκολίες ούτε την παράταξη των εχθρών, επιμένοντας ότι θα ήταν ορθότερο να παρατηρηθούν όλα αυτά πριν ξεκινήσει η μάχη.

Ο Αλέξανδρος άκουσε τη συμβουλή του Παρμενίωνα και διέταξε να μείνουν εκεί, αλλά παρατεταγμένοι σε μάχη. Κατασκεύασε εδώ νέο οχυρωμένο στρατόπεδο, στο οποίο μετέφερε τη σκευή και τους αιχμαλώτους από το προηγούμενο. Ο ίδιος παίρνοντας μαζί του τους ψιλούς και τους εταίρους από τους ιππείς, κατασκόπευσε ανεμπόδιστα τους αντιπάλους και την περιοχή. Ο Παρμενίων, ο Πολυσπέρχων και άλλοι τον συμβούλευσαν, όταν επανήλθε από την ανίχνευση, να επιτεθεί κατά τη διάρκεια της νύχτας, γνώμη που ο Αλέξανδρος απέρριψε, θεωρώντας πως δεν είναι τίμιο να κλέψει τη νίκη, και ότι επιθυμεί και μπορεί να νικήσει και φανερά και χωρίς σοφίσματα τον Δαρείο. Κατόπιν έπεσε και κοιμήθηκε τόσο βαριά, που φέρεται ότι χρειάστηκε τρεις φορές το πρωί να του μιλήσει ο Παρμενίων για να σηκωθεί.

Ο περσικός στρατός που συγκεντρώθηκε εδώ, έφθανε συνολικά τους 1.000.000 πεζούς και 40.000 ιππείς, όπως παραδίδει ο Αρριανός, αν και η άποψή του θεωρείται λίγο-πολύ προπαγανδιστική. Στον συγκεκριμένο στρατό που παρέταξε, ο Δαρείος επέφερε και άλλες βελτιώσεις. Προμηθεύθηκε ξίφη και δόρατα πολύ μεγαλύτερα από τα προηγούμενα και κατασκεύασε 200 δρεπανηφόρα άρματα, το καθένα από τα οποία διέθετε ένα είδος μυτερού καμακιού που εξείχε αρκετά από τους ίππους, ενώ εκατέρωθεν του ζυγού πρόβαλλαν τρία μακριά ακόντια. Επίσης και από τις δυο πλευρές των αξόνων των τροχών πρόβαλλαν δρέπανα. Επιπλέον, ο Δαρείος φέρεται πως είχε στα Άρβηλα 15 οπλισμένους ελέφαντες, που για πρώτη φορά αναφέρονται ότι παρατάχτηκαν σε πεδίο μάχης.

Η παράταξη των αντίπαλων στρατευμάτων

Στα Γαυγάμηλα ο Δαρείος παρέταξε στην άκρα αριστερή πλευρά τους Βακτρίους, με τον Βήσσο τον σατράπη της Βακτριανής. Δίπλα σύνταξε τους Δάες και τους Αραχώτους υπό τον Βερσαέντη, τον σατράπη της Αραχωσίας. Κατόπιν παρέταξε τους δικούς του Πέρσες, ιππείς και πεζούς, τους Σούσιους υπό τον Οξάτρη και τους Καδούσιους. Στην άκρα δεξιά πλευρά παρατάχθηκαν και στην ανατολική και τη δυτική πλευρά του Ευφράτη τα συριακά στρατεύματα υπό τον Μαζαίο. Κατόπιν

παρατάχθηκαν οι Μήδοι υπό τον Ατροπάτη, οι Παρθυαίοι, οι κατάφρακτοι Σάκες, οι Τάπουροι και οι Υρκάνιοι, ιππείς όλοι, υπό τον Φραταφέρνη. Τελευταίοι παρατάχθηκαν οι Αλβανοί και οι Σακεσίνες. Ο ίδιος ο Δαρείος πήρε θέση στο κέντρο, περιβαλλόμενος από το καλύτερο τμήμα του στρατεύματος, τους έφιππους Πέρσες σωματοφύλακες, τους αποκαλούμενους συγγενείς του βασιλέα, τους πεζούς Πέρσες σωματοφύλακες, τους αποκαλούμενους μηλοφόρους, καθώς οι λόγχες τους έφεραν χρυσό μήλο, αντί σαυρωτήρα. Κατόπιν παρέταξε τους «ανασπάστους Κάρας», δηλαδή απογόνους των Καρών, που μετοίκησαν από την πατρίδα τους στα ενδότερα του κράτους, τους άριστους τοξότες Μάρδους και τέλος τους Έλληνες μισθοφόρους.

Πίσω από αυτούς παρατάχθηκαν ασύνταχτοι οι Ούξιοι και οι Βαβυλώνιοι και εκείνοι που κατοικούσαν προς την Ερυθρά θάλασσα και οι Συτακινοί και άλλοι, αγνώστου πλήθους. Ανάμεσα δε στο μέτωπο και τη φρουρά στέκονταν τα δρεπανηφόρα άρματα, μπροστά από τα οποία προπορεύονταν ορισμένα μικρά ιππικά σώματα, στο αριστερό κέρασ ήταν Σκύθες και Βακτριανοί με 100 άρματα, και στο δεξιό κέρασ Αρμένιοι και Καππαδόκες με 50 άρματα, ενώ τα υπόλοιπα 50 άρματα τοποθετήθηκαν στο μέσον. Η συγκεκριμένη παράταξη του περσικού στρατού αναφέρεται από τον Αρριανό, σύμφωνα με τη μαρτυρία του Αριστόβουλου, ο οποίος λέει ότι την αντέγραψε από το επίσημο σχέδιο που βρέθηκε ανάμεσα στα έγγραφα του περσικού επιτελείου, τα οποία έπεσαν στα χέρια των Ελλήνων αργότερα μαζί με την υπόλοιπη σκευή του Δαρείου.

Την 1η Οκτώβριου του 331 π.Χ. τελευταία του Βοηδρωμιώνα που είχε ορίσει ο χρησμός του Αρίστανδου, παρέταξε ο Αλέξανδρος σε δύο τάξεις το στρατό, που συγκροτείτο συνολικά από 40.000 πεζούς και 7.000 ιππείς. Προβλέποντας το σχέδιο του Δαρείου, ο Αλέξανδρος παρέταξε τις δυνάμεις του έτσι ώστε να μην υπάρχει δυνατότητα υπερφαλάγγισής τους. Στο κέντρο παρατάχθηκαν έξι τάξεις της φάλαγγας και δεξιά τους οι υπασπιστές έχοντας στο πλευρό τους τις ίλες των εταίρων. Αριστερά της φάλαγγας τάχθηκαν 500 πεζοί και 2.000 Θεσσαλοί ιππείς. Πίσω από την πρώτη γραμμή αναπτύχθηκαν οι υπόλοιποι οπλίτες και πελταστές του στρατού σχηματίζοντας αμφίστομη φάλαγγα, ώστε σε οποιαδήποτε προσπάθεια υπερφαλάγγισης και κύκλωσης να μπορούν να σχηματίσουν νέο μέτωπο πλάγιο (επικαμπή) ή αντίθετο του αρχικού. Στη δεξιά πλευρά ο Αλέξανδρος τοποθέτησε ελαφρούς πεζούς και ιππείς. Μπροστά από τις ίλες των εταίρων παρατάχθηκαν σε πλαγιοφυλακή οι Αγριάνες ακοντιστές, υποστηριζόμενοι στο δεξιό τους πλευρό από ψιλούς τοξότες και ακοντιστές. Τις μονάδες των ψιλών υποστήριζαν με τη σειρά τους οι πρόδρομοι σαρισσοφόροι υπό τον Αρέτη και οι Παίονες ελαφροί ιππείς. Την πλαγιοφυλακή, που κάλυπτε τον χώρο μεταξύ των δυο κυρίων γραμμών μάχης, κάλυπταν Έλληνες ιππείς και τμήματα Αγριάνων και

πιλών τοξοτών. Την εμπροσθοφυλακή του δεξιού ελληνικού κέρατος αποτελούσαν οι ιππείς του Μενίδα. Με τον ίδιο τρόπο παρατάχθηκαν και στην αριστερή πλευρά τμήματα Κρητών τοξοτών και Θρακών ακοντιστών, ως πλαγιοφυλακή υποστηριζόμενα από θρακικά και ελληνικά τμήματα ιππικού. Εμπροσθοφυλακή του αριστερού κέρατος αποτελούσε το τμήμα του μισθοφορικού ιππικού του Ανδρόμαχου. Τέλος, τη φύλαξη του στρατοπέδου ανέλαβαν οι Θράκες πελταστές.

Διάταξη μάχης των Μακεδόνων

Παρακάτω δίνεται η πλήρης σύσταση και διάταξη του μακεδονικού στρατού τη μέρα της μάχης, με τη σύνθεση και την αριθμητική δύναμη κάθε μονάδας. Τα ονόματα των διοικητών δίνονται σε παρενθέσεις.

Γενικός διοικητής του Μακεδονικού στρατού: Αλέξανδρος Γ' της Μακεδονίας

Δεξιά πλευρά

2.000 εταίροι (Κλείτος ο Μέλας, Γλαυκίας και Εχέλοχος)

500 βασιλικοί παίδες (Ηφαιστίωνας)

1.200 ακοντιστές (Βάλακρος)

600 Αγριάνες πελταστές (Άτταλος)

500 Μακεδόνες τοξότες (Βρίσωνας)

3.000 υπασπιστές (Νικάνωρ)

Κέντρο (φάλαγγα)

9.000 οπλίτες, χωρισμένοι σε τρία σώματα των 3.000 (Κοίνος, Μελέαγρος, Κρατερός)

Αριστερή πλευρά

Γενικός διοικητής: Παρμενίων

500 Έλληνες ιππείς (Ερίγυιος)

1.800 Θεσσαλοί ιππείς (Φίλιππος)

500 βασιλικοί παίδες

1.200 Κρήτες ιππείς (Κλέαρχος)

1.000 Αχαιοί μισθοφόροι

Δεξιά οπισθοφυλακή

500 Έλληνες μισθοφόροι ιππείς (Μενίδας)

600 λογχοφόροι ελαφρείς ιππείς (Αρέτης)

600 Παίονες ελαφρείς ιππείς (Αρίστωνας)

600 Αγριάνες πελταστές (Άτταλος)

500 Μακεδόνες τοξότες (Βρίσωνας)

Αριστερή οπισθοφυλακή

600 Έλληνες μισθοφόροι ιππείς (Ανδρόμαχος)

500 Θράκες ιππείς (Σιτάλκης)

1.000 Θράκες βελίτες

500 Έλληνες σύμμαχοι ιππείς (Κοίρανος)

500 Οδρύσες ιππείς (Αγάθων)

Εφεδρική φάλαγγα

12.800 έφεδροι οπλίτες, χωρισμένοι σε τέσσερα σώματα των 3.200, πίσω από την κύρια μακεδονική φάλαγγα

4.800 μισθοφόροι οπλίτες (Κλέανδρος)

2.400 μισθοφόροι πελταστές

1.200 Θράκες φρουροί του μακεδονικού στρατοπέδου.

Σύνολο: 47.700 άνδρες χωρίς τους φρουρούς του στρατοπέδου.

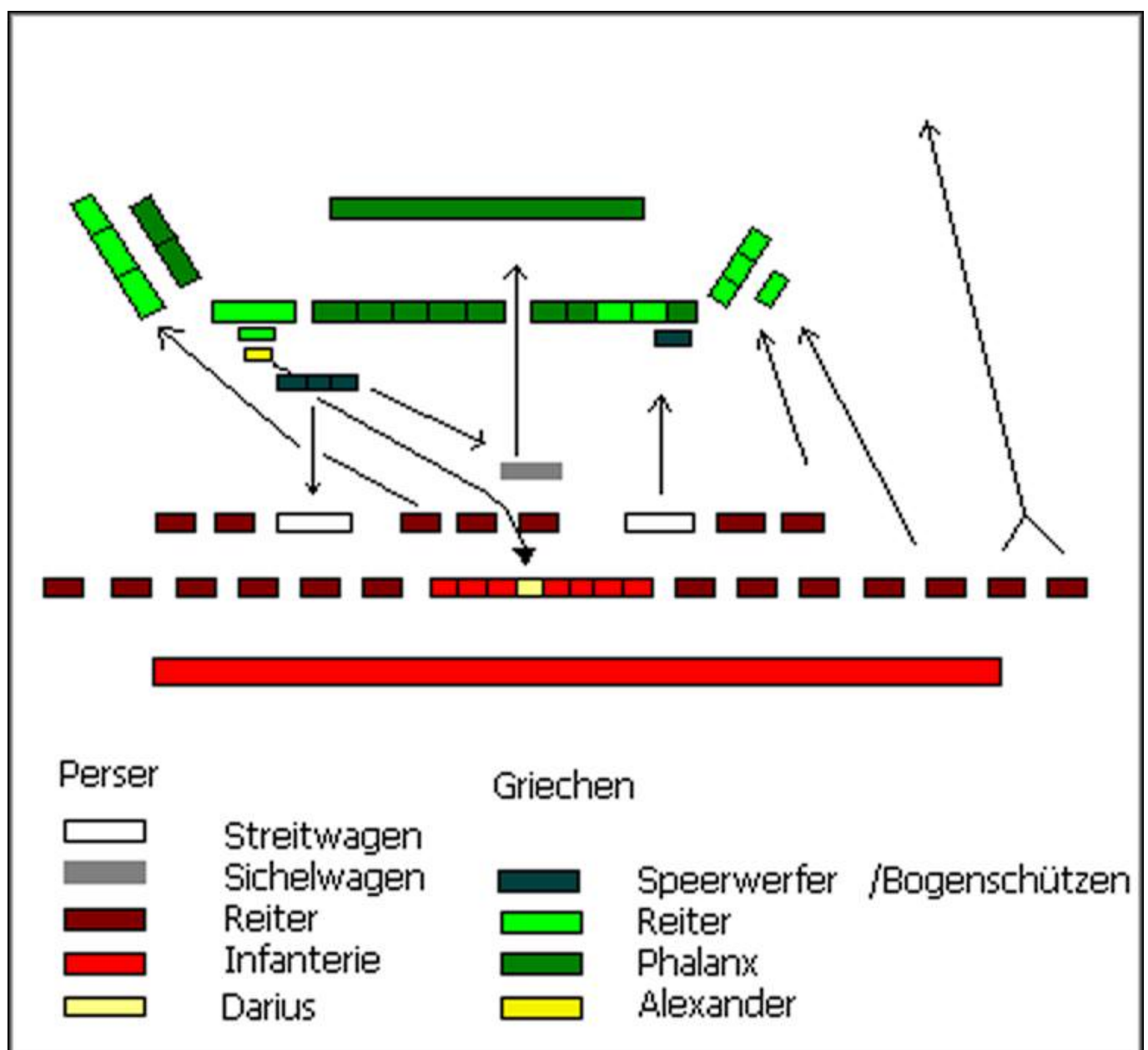
Η μάχη

Παράταξη στρατευμάτων και αρχικές κινήσεις εμπλοκής

Στην απλούστερη εκδοχή της και προκειμένου να κατανοήσει ο αναγνώστης τις εκδραματισμένες και ενίοτε αμφισβητούμενες σκηνές που παρατίθενται πιο κάτω, η μάχη ξεκίνησε με τους Πέρσες να επιτίθενται στο δεξιό πλευρό των Ελλήνων. Τότε ο Αλέξανδρος ενίσχυσε τη δεξιά πλευρά με ιππείς. Ο Δαρείος με τη σειρά του έστειλε και άλλες ενισχύσεις στο σημείο αυτό, δημιουργώντας, όμως, κενό στο αριστερό του πλευρό. Αντιλαμβανόμενος το κενό ο Αλέξανδρος επιτέθηκε αστραπιαία επικεφαλής των εταίρων. Μέσα από το κενό αυτό προσπάθησε να στραφεί προς το κέντρο του περσικού στρατεύματος, τρέποντας τη φρουρά του Δαρείου που πολεμούσε σκληρά από το άρμα του σε φυγή[21]. Ο Δαρείος, εκτεθειμένος μετά την υποχώρηση της προσωπικής φρουράς του αναγκάστηκε να διαφύγει με τη σειρά του. Η φυγή γενικεύτηκε και όταν ο Αλέξανδρος έσπευσε προς ενίσχυση του Παρμενίωνα, η μάχη είχε ουσιαστικά λήξει. Ο Αλέξανδρος κατεδίωξε τους Πέρσες ως τα Άρβηλα, ενώ ο Δαρείος κατόρθωσε να διαφύγει στη Μηδία, με φρουρά μερικών χιλιάδων ιππέων.

Ας δούμε ωστόσο και την αναλυτική εικόνα αυτής της σπουδαίας μάχης από άποψης τακτικής. Καθώς πλησιάζουν οι δύο στρατοί ο Αλέξανδρος βρίσκεται απέναντι από τον Δαρείο και το αριστερό περσικό κέντρο, δηλαδή τους Πέρσες,

δορυφόρους τους Ινδούς, τους Αλβανούς και τους Κάρες. Κατανοεί πως υπερφαλαγγίζεται από το αριστερό του εχθρού και δίνει εντολή να προελάσουν δεξιά του σε λοξή τάξη και κλιμακωτά ο Κλείτος με την ίλη του, οι ψιλοί δεξιά της και οι υπασπιστές και όλες οι τάξεις της φάλαγγας. Ο Δαρείος αναγκαστικά μετακίνησε πάλι το μέτωπο προς τα αριστερά, για να εμποδίσει τούτη την κίνηση του Αλέξανδρου. Εξαιτίας του όγκου του περσικού στρατεύματος υπερφαλάγγιζε συνεχώς τους Μακεδόνες προς τα αριστερά. Διακρίνοντας ο Δαρείος πως ο Αλέξανδρος σε αυτή την πορεία προς τα δεξιά είχε ξεπεράσει τον χώρο που εξομάλυνε για την επίθεση των αρμάτων, θεώρησε ότι έπρεπε να αναχαιτίσει κάθε είδους κίνηση προς αυτό το σημείο. Για αυτό διέταξε τους θωρακισμένους Σκύθες και χίλιους Βακτρίους ιπείς υπό τον Βήσσο να υπερφαλαγγίσουν το δεξί πλευρό των Μακεδόνων και να αναχαιτίσουν την προς τα δεξιά κίνησή τους.

Εναντίον τους έστειλε ο Αλέξανδρος τους ιπείς με επικεφαλής τον Μενίδα.

Βλέποντας τον Μενίδα να προελαύνει, οι Βάκτριοι και οι Σκύθες σταμάτησαν την κυκλωτική τους κίνηση και του επιτέθηκαν, αναγκάζοντάς τον να οπισθοχωρήσει. Λίγο μετά επιτίθενται οι Παίονες και Έλληνες ιππείς και οι Βάκτριοι μαζί με τους Σκύθες υποχωρούν. Ενώ εξακολουθεί ακόμα η ιππομαχία και το μέτωπο συνεχίζει να προωθείται σταθερά λοξά, οι μακεδονικές ίλες και οι υπασπιστές βρίσκονται πλέον απέναντι από τα δρεπανηφόρα. Ο Δαρείος εξαπολύει τα δρεπανηφόρα και δίνει εντολή να ακολουθήσει η πρώτη παράταξη ολόκληρου του στρατού, ελπίζοντας πως τα άρματα θα επιφέρουν σύγχυση στη φάλαγγα και ότι μέσα σε αυτή τη σύγχυση και με την επίθεση του υπόλοιπου στρατού, θα υπερνικήσει τη μακεδονική φάλαγγα. Τα άρματα αποδείχθηκαν ωστόσο άχρηστα. Τα άλογα αναχαιτίζονταν εύκολα ή τα τραυμάτιζαν οι Αγριάνες και οι τοξότες, ορισμένοι από τους οποίους άρπαζαν τα χαλινάρια, έριχναν τους ηνιόχους και έσφαζαν τα άλογα. Έτσι, πολλά από αυτά ακινητοποιήθηκαν, άλλα στράφηκαν προς τα πίσω και άλλα, όσα έφθασαν έως τη φάλαγγα, περνούσαν ανάμεσα από τα ανοίγματα που άφηναν οι φαλαγγίτες αραιώνοντας, για να τα παραλάβουν πιο πίσω εκτεθειμένα οι ιπποκόμοι. Απαλλαγμένος ο Αλέξανδρος, από τα δρεπανηφόρα και βλέποντας να ακολουθεί η κύρια δύναμη των Περσών, έδωσε και εκείνος εντολή να αντεπιτεθούν τα στρατεύματα της πρώτης του παράταξης, που έμεναν ως εκείνη τη στιγμή ακίνητα. Παράλληλα, έδωσε εντολή στον Αρέτη να αποκρούσει με τους Παίονές του τους εχθρούς που επιτέθηκαν στη δεξιά πλευρά του, κάτι που εκείνος έπραξε με τον καλύτερο τρόπο, κρίνοντας τη μάχη και πίσω από το κυρίως μέτωπο.

Ο ίδιος ο Αλέξανδρος επικεφαλής της ίλης του Κλείτου, σταματώντας τη λοξή κίνηση, όρμησε κατά της περσικής παράταξης και επιτέθηκε με όλους τους εταίρους στο ρήγμα που δημιουργήθηκε από την κίνηση των Βακτριών. Με αυτόν τον τρόπο έσπασε το εχθρικό μέτωπο και ο Αλέξανδρος επιτέθηκε κατευθείαν εναντίον του Δαρείου, γύρω από τον οποίο έγινε φοβερή ιππομαχία. Την ίδια στιγμή επιτέθηκε και η μακεδονική φάλαγγα, η οποία συντεταγμένη πυκνά και προτείνοντας τις μακριές σάρισες πίεσε ακόμα περισσότερο τους αντιπάλους. Η μάχη πιθανώς εδώ θα παρατεινόταν περισσότερο, γιατί εδώ βρίσκονταν τα καλύτερα στρατεύματα του Δαρείου, Έλληνες, Κάρες, Πέρσες δορυφόροι, συγγενείς του βασιλέα και άλλοι που τράπηκαν σε φυγή, ωστόσο, αφήνοντας τον μεγάλο βασιλέα εκτεθειμένο. Ο Δαρείος εκτιμώντας τον προσωπικό κίνδυνο που διέτρεχε, διέταξε το άρμα του να στραφεί προς τα πίσω, τρεπόμενος και ο ίδιος σε μακρά φυγή.

Κατά τη διάρκεια της γοργής προέλασης του Αλέξανδρου, ωστόσο, δημιουργήθηκε ένα κενό μεταξύ της τέταρτης και της πέμπτης τάξης της φάλαγγας. Μέσα από αυτό το κενό πέρασε μεγάλος αριθμός Περσών και Ινδών ιππέων και έφθασε ως το

ελληνικό στρατόπεδο σφαγιάζοντας τους υπηρέτες και τους ιπποκόμους, παρά την αρχική αντίσταση των Θρακών που δέχθηκαν επίθεση από πίσω από τους αιχμαλώτους και κατατροπώθηκαν. Άλλοι Ινδοί, Πέρσες και Πάρθοι ιππείς άρχισαν να πλαγιοκοπούν το θεσσαλικό ιππικό, με αποτέλεσμα ο Παρμενίων να ζητήσει βοήθεια από τον Αλέξανδρο. Ο Αλέξανδρος, μαθαίνοντας τι συνέβαινε στους άλλους τομείς του μετώπου, έσπευσε να ενισχύσει τα πιεζόμενα τμήματα του χτυπώντας την αδιάσπαστη δεξιά πλευρά των Περσών. Χτυπάει πρώτα τους Ινδούς και τους Πάρθους που επιστρέφουν κυνηγημένοι από το στρατόπεδό του. Στη σύγκρουση αυτή σκοτώθηκαν 60 Εταίροι και τραυματίστηκαν βαριά ο Ηφαιστίωνας και ο Μενίδας. Κατόπιν, συνέχισε την επίθεσή του ο Αλέξανδρος προς ενίσχυση των ανδρών του Παρμενίωνα, αλλά οι Πέρσες, έχοντας πλέον αντιληφθεί την υποχώρηση του υπόλοιπου στρατεύματος, τράπηκαν σε φυγή, καταδιωκόμενοι από τους ιππείς του Παρμενίωνα. Ακολούθησε γενική καταδίωξη των ηττημένων, έως ότου έπεσε το σκοτάδι.

THE CHARGE OF THE TROOP ON THE CHARIOTS.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Περισσότεροι από 30.000 άνδρες του Δαρείου αναφέρεται ότι σκοτώθηκαν στη μάχη. Οι συνολικές απώλειες των Ελλήνων υπολογίζονται από 100 έως 500 νεκρούς. Αμέτρητα ήταν και τα λάφυρα που περιήλθαν στην κατοχή των νικητών, ανάμεσά τους τα όπλα και το άρμα του Δαρείου, οι 15 ινδικοί ελέφαντες που δε χρησιμοποιήθηκαν στη μάχη, χιλιάδες υποζύγια, χρήματα, τρόφιμα και εφόδια των Περσών. Με αυτόν τον τρόπο έληξε η μεγαλύτερη μάχη της εκστρατείας του Αλέξανδρου, μια μάχη που πλήγωσε βαθιά και ανεπανόρθωτα το γόητρο του περσικού κράτους και του ίδιου του μεγάλου βασιλέα είτε πολέμησε σκληρά σύμφωνα με κάποιους, είτε ήταν όντως δειλός στη μάχη.

Ο μεν Αλέξανδρος αναγορεύθηκε μεγάλος βασιλέας τελώντας τις ανάλογες θυσίες, ο δε Δαρείος φυγάδας, έγινε εντέλει θύμα συνωμοσίας εναντίον του με αρχηγό τον Βήσσο, τον σατράπη της Βακτριανής. Από δε τον διαλυμένο στρατό περίπου σαράντα χιλιάδες Πέρσες συγκεντρώθηκαν υπό τον σατράπη

Αριοβαρζάνη, γιο του Αρτάβαζου και οχυρώθηκαν στις Περσίδες πύλες, το μόνο σημείο που θα μπορούσαν πλέον να αντισταθούν στον Αλέξανδρο και να διασώσουν την περσική επικράτεια. Ο Αλέξανδρος δεν κινήγησε τον Δαρείο στις ορεινές περιοχές, ούτε πήρε το δρόμο για τα Σούσα, αλλά τράβηξε για τη Βαβυλώνα.

<https://bit.ly/2EX7e6x>